

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5683/2558

นายทรงศักดิ์ รักตะไชย ผู้ชำระบัญชี ร้องขอให้บริษัท พี บี แอร์ จำกัด ล้มละลาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 31, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 36, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 61, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 88, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 135, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 151, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 151, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 135, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 31, พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 61

ย่อ / หลักกฎหมาย

กรณีผู้ชำระบัญชีร้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลายตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 88 วรรคหนึ่ง ซึ่งไม่มีเจ้าหนี้ซึ่งเป็นโจทก์เหมือนกรณีฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย เพื่อชำระสะสางกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายล้มละลาย โดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการและศาลต้องสอดส่องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาดีล้มละลายในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสั่งตามที่เห็นสมควรตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 151 เมื่อที่ประชุมเจ้าหนี้ลงมติไม่ยอมรับเจ้าหนี้ที่เสนอรับจะเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และไม่มีเจ้าหนี้รายอื่นที่มาประชุมเสนอรับเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ก็ตาม แต่มีเจ้าหนี้มาประชุม 96 ราย จากเจ้าหนี้ทั้งหมด 182 ราย คิดเป็นเงินที่ขอรับชำระหนี้จำนวนมาก โดยไม่ปรากฏว่าเจ้าหนี้ที่ไม่มาประชุมไม่สามารถและเต็มใจที่จะเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ชอบที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นใหม่เพื่อสรรหาเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ไม่ชอบที่จะขอให้ศาลยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 135 (1) โดยที่ลูกหนี้มิได้ขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย แม้มติที่ประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกจะมีมติไม่สมควรขอให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ตาม แต่มติดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนและขัดต่อกฎหมาย ซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติการตามมตินั้นได้ และขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 31 และมาตรา 36 แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ดำเนินการตามหน้าที่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย กลับรายงานศาลขอให้ยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ ศาลฎีกามีอำนาจสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติการตามมติดังกล่าว อันมีผลเท่ากับเจ้าหนี้ไม่ลงมติแต่ประการใดตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา 61 และมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายได้

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ชำระบัญชีร้องขอให้บริษัท พี บี แอร์ จำกัด ลูกหนี้ล้มละลาย ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2553 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหนังสือรายงานศาลล้มละลายกลางว่า ในการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 88 วรรคสอง เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2553 มีบริษัท บี.บี.โฮลดิ้ง จำกัด เสนอขอเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ แต่ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ยอมรับเจ้าหนี้ดังกล่าวเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และไม่มีเจ้าหนี้อื่นเสนอขอเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ถือว่าไม่มีเจ้าหนี้ช่วยเหลือทำให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจดำเนินการให้ได้ผลเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย ขอให้มีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติ

ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 135 (1) ตามหนังสือกองบังคับคดีล้มละลาย 3 กรมบังคับคดี ที่ ยธ 0507/590 ลงวันที่ 14 มกราคม 2554 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ ตามคำขอของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลาย วินิจฉัยว่า เห็นว่า คำสั่งยกเลิกการล้มละลายไม่ใช่คำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดที่ยกเว้นให้อุทธรณ์ได้ตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ.2542 มาตรา 24 วรรคสอง (1) ถึง (5) จึงต้องห้ามอุทธรณ์ตามมาตรา 24 วรรคสอง แต่ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นสมควรเพื่อ ประโยชน์แห่งความยุติธรรมจำเป็นต้องแก้ไขข้อผิดพลาดจึงให้อุทธรณ์ของผู้ร้องไว้พิจารณา ตามมาตรา 26 วรรคสี่ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่ง ยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 135 (1) ชอบหรือไม่ เห็นว่า การยกเลิกการล้มละลายตามบทบัญญัติดังกล่าวเป็นกรณีที่ศาลมีอำนาจสั่ง ยกเลิกการล้มละลายตามคำขอของผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เมื่อปรากฏเหตุที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจดำเนินการให้ได้ผลเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ทั้งหลาย เพราะเจ้าหนี้ ผู้เป็นโจทก์ไม่ช่วยหรือยอมเสียค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายหรือวางเงินประกันตามที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกร้อง และไม่มีเจ้าหนี้อื่นสามารถและเต็มใจกระทำการดังกล่าว ภายในกำหนดเวลา 1 เดือนนับแต่วันที่เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้ขัดขึ้นหรือละเลยนั้น สำหรับคดีนี้เป็น กรณีที่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ชำระบัญชีของลูกหนี้ยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ลูกหนี้ล้มละลายด้วยเหตุ ปรากฏว่าเงินลงทุนหรือเงินค่าหุ้นได้ใช้เสร็จหมดแล้วสินทรัพย์ก็ยังไม่พอกับหนี้สินตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1266 และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 88 วรรคหนึ่ง ซึ่งยังไม่มีเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์เหมือนกรณีที่ฟ้องขอให้ลูกหนี้ล้มละลาย เพื่อ ชำระสะสางกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายล้มละลาย โดยให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นผู้ดำเนินการ และศาลต้องสอดส่องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายในชั้นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้เป็นไปด้วย ความเรียบร้อยและสั่งตามที่เห็นสมควรได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 151 ข้อเท็จจริงปรากฏตามรายงานการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกที่แนบท้ายอุทธรณ์ว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2553 เพื่อพิจารณา แต่งตั้งเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ อันเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 88 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ซึ่งเป็นนิติบุคคลเด็ดขาดแล้ว ให้ ที่ประชุมเจ้าหนี้แต่งตั้งเจ้าหนี้คนหนึ่งขึ้น ให้มีสิทธิและหน้าที่เสมือนเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ซึ่งในวัน ดังกล่าวมีบริษัท บี.บี. โฮลดิ้ง จำกัด เจ้าหนี้รายที่ 137 เสนอรับที่จะเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์แล้ว แต่ ที่ประชุมเจ้าหนี้มีมติไม่ยอมรับเจ้าหนี้ดังกล่าวเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ด้วยเหตุเจ้าหนี้รายอื่นที่ลงมติ ไม่ยอมรับเนื่องจากโต้แย้งว่าลูกหนี้มิได้เป็นหนี้แก่เจ้าหนี้ดังกล่าว โดยมีเจ้าหนี้ลงมติไม่ยอมรับ 45 ราย ยอมรับ 39 ราย และงดออกเสียง 12 ราย รวมเจ้าหนี้ที่มาประชุม 96 ราย จากเจ้าหนี้ที่ ยื่นคำขอรับชำระหนี้ทั้งหมด 182 ราย คิดเป็นเงินที่ขอรับชำระหนี้ 493,777,371.54 บาท แม้ ที่ประชุมเจ้าหนี้ในวันดังกล่าวจะมีมติไม่ยอมรับเจ้าหนี้รายที่ 137 เป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์และไม่ มีเจ้าหนี้รายอื่นที่มาประชุมเสนอรับเป็นเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ก็ตาม แต่ก็ยังมีเจ้าหนี้รายอื่นที่ไม่มาร่วม ประชุมเป็นจำนวนมาก โดยไม่ปรากฏว่าเจ้าหนี้ที่เหลืดังกล่าวไม่สามารถและเต็มใจที่จะเป็น เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ สมควรที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะดำเนินการเรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นใหม่ เพื่อสรรหาแต่งตั้งเจ้าหนี้คนหนึ่งคนใดให้มีสิทธิและหน้าที่เสมือนเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ต่อไปเนื่องจาก

ลูกหนี้มีกิจการและทรัพย์สินที่จะต้องดำเนินการเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้รายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย โดยที่ลูกหนี้มิได้ขอ
ประนอมหนี้ก่อนล้มละลายแต่อย่างใด แม้ที่ประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกจะมีเจ้าหนี้ส่วนมากมีมติไม่
สมควรรายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายก็ตาม แต่มติของที่ประชุมเจ้าหนี้ดังกล่าว
เป็นการฝ่าฝืนและขัดต่อกฎหมายซึ่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจยื่นคำขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งห้าม
มิให้ปฏิบัติการตามมตินั้นได้ และขอให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายได้ทันที ตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 31 และมาตรา 36 แต่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้
ดำเนินการตามหน้าที่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยกลับรายงานศาลขอให้ยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้
ซึ่งศาลฎีกาเห็นสมควรมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติการตามมติที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าว อันมีผล
เท่ากับเจ้าหนี้ไม่ลงมติประการใด ตามมาตรา 61 ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการล้มละลาย
ของลูกหนี้ตามรายงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงไม่ชอบ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น
พิพากษากลับ ให้เพิกถอนคำสั่งศาลล้มละลายกลางที่สั่งยกเลิกการล้มละลายของลูกหนี้ และมีคำ
สั่งห้ามมิให้ปฏิบัติตามมติของที่ประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกที่ไม่สมควรรายงานศาลขอให้พิพากษาให้
ลูกหนี้ล้มละลาย โดยให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลขอให้พิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลาย
กับดำเนินการประชุมเจ้าหนี้เพื่อแต่งตั้งเจ้าหนี้คนหนึ่งขึ้นให้มีสิทธิและหน้าที่เสมือนเจ้าหนี้ผู้เป็น
โจทก์และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

ทศนีย์ จั่นสัจจชัย ธรรมเกณท์ · จินดา ปิ่นทะโชติ · อรรถนพ จุฬาพิมพ์พันธุ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5683/2558>